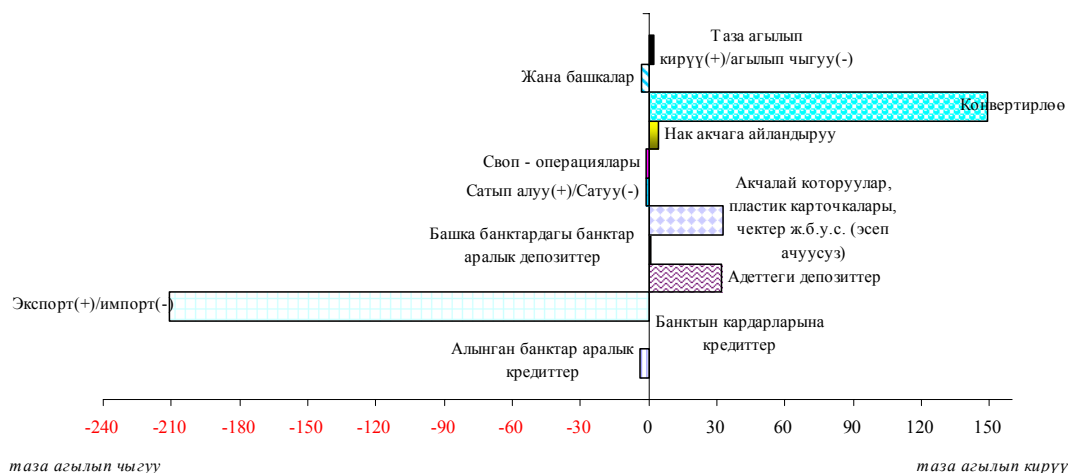
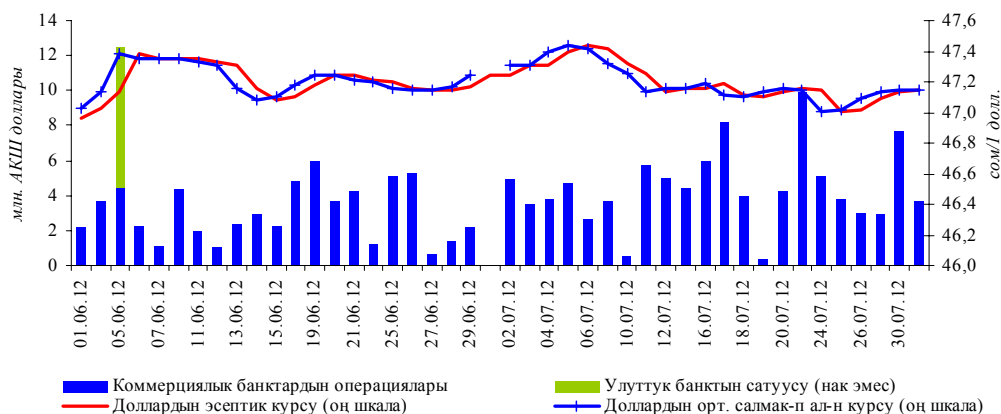

Валюта рыногу (2012-жылдын июль айы)

1-график. Накталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

2-график. Банктар аралык валюта тооруктарынын жана АКШ доллар курсунун динамикасы

Негизинен, кароого алынган мезгили жылдын март айынан бери байкалган улуттук валютанын кыйла убакытка басаңдашынан кийин АКШ долларынын алмашуу курсунун өсүш динамикасынын багытынын өзгөрүүсү менен мүнөздөлгөн. Июль айынын жыйынтыгы боюнча америка валютасынын наркы 47,2445 – 1 АКШ доллары үчүн 47,1487 сомго чейин, 0,2 пайызга төмөндөгөн (2011-жылдын июль айында курс 1,4 пайызга төмөндөгөн эле)¹. Мында, сомдун бекемделиши өлкөгө акча которуу системалары аркылуу валюта көлөмүнүн өсүшү, ошондой эле туристтик агымдын сезондук артышынын алкагында сом чыңдалган.

Чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча ишке ашырылган операциялар көлөмү, рыноктун бардык сегменттериндеги бүтүмдөрдүн сандык көрсөткүчүнүн жогорулоосунун эсебинен 20,3 пайызга, 26,3 млрд. сомго чейин өскөн. Алсак, коммерциялык банктардын нак эмес жана накталай ишке ашырган операцияларынын көлөмү ай ичинде тиешелүүлүгүнө жараша, 4,8 млрд. сомго (+32,0 пайыз) жана 17,9 млрд. сомго (+19,8 пайызга) чейин көбөйгөн. Алмашуу бюролорунун ишке арыган накталай операцияларын өлчөмү 9,5 пайыздык бир аз

¹ Бул жерде жана мындан ары тексттин контекстинде келтирилген ар бир мезгилдин акырына карата абал боюнча алмашуу курсунун мааниси кароого алынат.

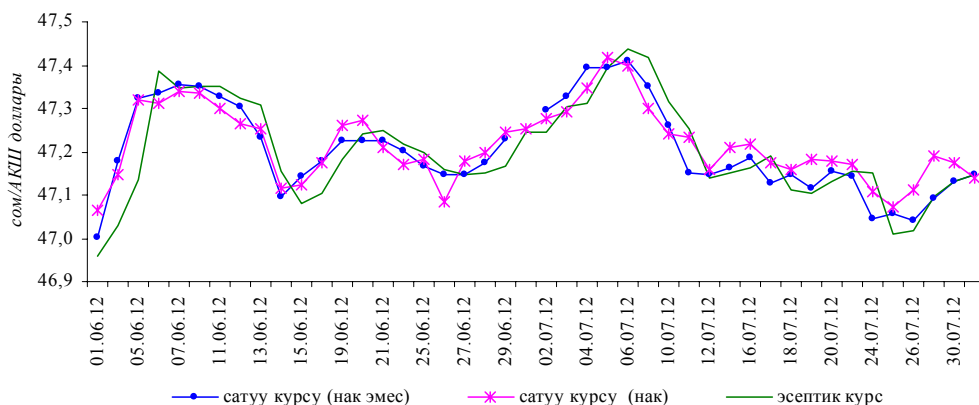
эле өсүштү көрсөткөн. Ал айдын жыйынтыгы боюнча 3,5 млрд. сом өлчөмүн түзгөн.

Июль айында банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү, коммерциялык банктар ортосундагы бүтүмдөрдүн көлөмүнүн өсүшүнүн натыйжасында, 97,9 млн. АКШ долларына чейин (+37,1 пайызга) жогорулаган. Ушул мезгил ичинде алмашуу курсунун кескин өзгөрүүсүн текшилөө үчүн Улуттук банк интервенцияларды ишке ашырган эмес.

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк коммерциялык банктар менен своп-операцияларды да жүргүзгөн эмес.

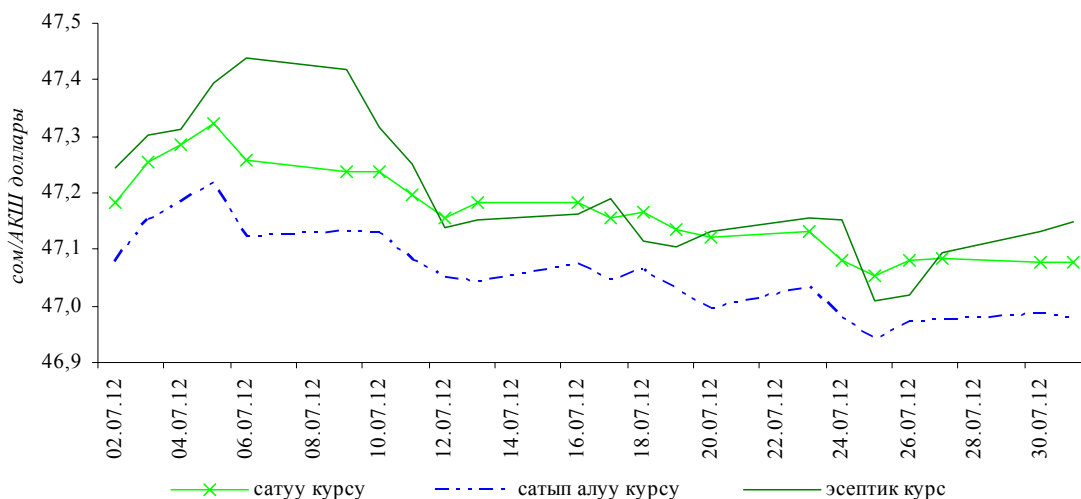
Июль айында валюталар боюнча бөлүп кароодо баардык негизги валюталар боюнча операциялардын көлөмүнүн өскөндүгү белгиленген. Мында, бардык ишке ашырылган операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышын төмөнкүчө бөлүштүрүүгө болот: АКШ долларындагы операциялардын салыштырма салмагы 0,5 п.п., 58,4 пайызга чейин, евро 0,1 п.п., 3,2 пайызга чейин, казак тенгеси 0,2 п.п., 10,6 пайызга чейин төмөндөгөн болсо, орус рубли менен ишке ашырылган операцияларын үлүшү 26,9 пайыздан 27,7 пайызга чейин көбөйгөн.

3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы*

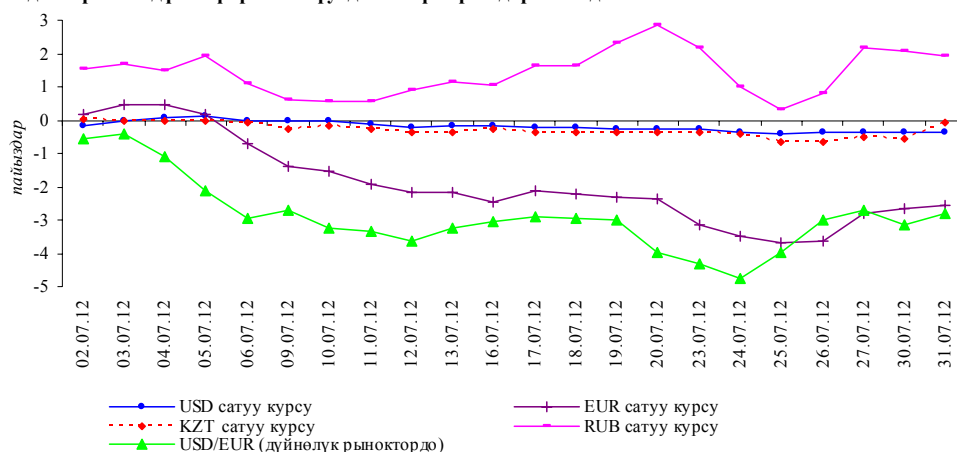

* графиктеги үзүлүүлөр келишимдердин жок болуу үчүн белгиленген

4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

5-график. Алмаштыруу бюрлорундагы валюта курстарынын жана АКШ долларынын дүйнөлүк рынокторундагы өсүш арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес операциялары		Комм. банктардын накталай операциялары		Алмаштыруу бюрлордун накталай операциялары	
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)
2011-ж. Баш оона	21 594,3	3 909,9	18,1	14 534,5	67,3	3 149,9	14,6
Аяк оона	24 579,1	5 104,5	20,8	16 240,3	66,1	3 234,3	13,2
Тогуздун айы	22 689,5	4 021,6	17,7	15 460,6	68,1	3 207,3	14,1
Жетинин айы	22 334,5	3 760,0	16,8	15 490,1	69,4	3 084,4	13,8
Бештин айы	23 528,6	5 756,1	24,5	14 658,9	62,3	3 113,6	13,2
Үчтүн айы	22 208,8	4 389,9	19,8	14 350,8	64,6	3 468,0	15,6
2012-ж. Бирдин айы	16 603,8	3 735,1	22,5	10 272,7	61,9	2 596,0	15,6
Жалган куран	17 006,6	2 779,5	16,3	11 123,2	65,4	3 103,9	18,3
Чын куран	19 121,0	3 583,7	18,7	12 287,9	64,3	3 249,3	17,0
Бугу айы	20 350,6	3 357,6	16,5	13 811,8	67,9	3 181,1	15,6
Кулжа айы	22 178,7	4 749,7	21,4	14 164,9	63,9	3 264,1	14,7
Теке айы	21 816,2	3 649,6	16,7	14 943,6	68,5	3 223,1	14,8
Баш оона	26 251,1	4 816,3	18,4	17 906,6	68,2	3 528,2	13,4

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак тенгеси		Жана башкалар	
		көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
2011-ж. Баш оона	21 594,3	12 685,6	58,7	947,3	4,4	5 951,8	27,6	2 002,3	9,3	7,2	0,0
Аяк оона	24 579,1	15 123,5	61,5	848,8	3,5	6 357,2	25,9	2 238,0	9,1	11,6	0,0
Тогуздун айы	22 689,5	14 154,9	62,4	1 113,4	4,9	5 493,7	24,2	1 901,3	8,4	26,2	0,1
Жетинин айы	22 334,5	14 158,1	63,4	937,2	4,2	5 086,1	22,8	2 143,3	9,6	9,8	0,0
Бештин айы	23 528,6	15 176,6	64,5	1 098,5	4,7	5 013,5	21,3	2 232,5	9,5	7,5	0,0
Үчтүн айы	22 208,8	13 816,9	62,2	1 034,4	4,7	5 047,1	22,7	2 294,8	10,3	15,6	0,1
2012-ж. Бирдин айы	16 603,8	10 613,6	63,9	804,8	4,8	3 840,3	23,1	1 340,1	8,1	5,1	0,0
Жалган куран	17 006,6	9 995,9	58,8	799,3	4,7	4 612,5	27,1	1 593,0	9,4	5,9	0,0
Чын куран	19 121,0	11 570,1	60,5	738,8	3,9	5 208,2	27,2	1 597,7	8,4	6,1	0,0
Бугу айы	20 350,6	11 828,5	58,1	851,6	4,2	6 054,5	29,8	1 609,5	7,9	6,5	0,0
Кулжа айы	22 178,7	13 619,2	61,4	763,8	3,4	5 899,4	26,6	1 887,6	8,5	8,7	0,0
Теке айы	21 816,2	12 853,2	58,9	725,5	3,3	5 871,4	26,9	2 354,9	10,8	11,2	0,1
Баш оона	26 251,1	15 332,9	58,4	852,5	3,2	7 261,0	27,7	2 789,6	10,6	15,1	0,1

3-таблица. Четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2011-ж. Баш оона	44,5952	63,6864	1,6111	0,3052	-1,4%	-1,6%	0,3%	-1,4%
Аяк оона	44,8925	64,8392	1,5551	0,3066	0,7%	1,8%	-3,5%	0,5%
Тогуздун айы	45,0008	61,1059	1,4053	0,3055	0,2%	-5,8%	-9,6%	-0,4%
Жетинин айы	45,5976	64,6528	1,5251	0,3084	1,3%	8,5%	0,9%	5,8%
Бештин айы	46,8308	61,9873	1,4792	0,3173	2,7%	-4,1%	-3,0%	2,9%
Үчтүн айы	46,4847	60,0652	1,4438	0,3132	-0,7%	-3,1%	-2,4%	-1,3%
2012-ж. Бирдин айы	46,7757	61,4773	1,5405	0,3148	0,6%	2,4%	6,7%	0,5%
Жалган куран	46,4900	62,4547	1,6059	0,3149	-0,6%	1,6%	4,2%	0,0%
Чын куран	46,8275	62,4819	1,5967	0,3169	0,7%	0,0%	-0,6%	0,6%
Бугу айы	46,8494	62,0428	1,5960	0,3169	0,0%	-0,7%	0,0%	0,0%
Кулжа айы	46,9352	58,4085	1,4463	0,3173	0,2%	-5,9%	-9,4%	0,1%
Теке айы	47,2445	59,4241	1,4396	0,3162	0,7%	1,7%	-0,5%	-0,4%
Баш оона	47,1487	57,7998	1,4640	0,3143	-0,2%	-2,7%	1,7%	-0,6%

4-таблица. Алмашуу бюролорунда четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы	Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо чиленишкен четтөөсү				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун четтөөсү			
	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2011-ж. Баш оона	0,3%	0,6%	0,7%	0,7%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	-2,1%	-2,0%	-2,2%	-2,1%
Аяк оона	0,4%	0,6%	0,9%	1,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%	1,5%	1,5%	-2,8%	0,7%
Тогуздун айы	0,3%	0,6%	0,9%	0,9%	0,1%	0,3%	0,3%	0,1%	0,2%	-6,0%	-8,6%	-0,4%
Жетинин айы	0,3%	0,5%	0,8%	0,8%	0,1%	0,2%	0,6%	0,2%	1,1%	4,9%	5,9%	1,2%
Бештин айы	0,3%	0,5%	0,9%	0,7%	0,1%	0,3%	0,2%	0,1%	2,9%	-2,3%	-0,2%	3,0%
Үчтүн айы	0,3%	0,5%	1,0%	0,9%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	-0,1%	-3,6%	-3,0%	-1,0%
2012-ж. Бирдин айы	0,3%	0,5%	0,9%	0,7%	0,0%	0,3%	0,3%	0,1%	-0,3%	1,8%	6,6%	0,3%
Жалган куран	0,3%	0,5%	1,0%	0,7%	0,1%	0,1%	0,3%	0,1%	-0,3%	1,7%	3,7%	0,2%
Чын куран	0,3%	0,6%	0,8%	0,7%	0,1%	0,3%	0,3%	0,1%	0,0%	0,4%	0,6%	-0,1%
Бугу айы	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,4%	-0,6%	-1,1%	0,1%
Кулжа айы	0,3%	0,5%	0,8%	0,7%	0,1%	0,2%	0,4%	0,1%	0,4%	-5,2%	-9,3%	0,4%
Теке айы	0,3%	0,6%	0,8%	0,7%	0,0%	0,2%	0,4%	0,1%	0,6%	1,1%	-1,0%	-0,2%
Баш оона	0,2%	0,5%	0,7%	0,7%	0,0%	0,2%	0,3%	0,1%	0,2%	-2,6%	1,9%	-0,1%